

# הפרדת רשויות במודיעין הקרבי

אל"מ יהושע

המשותף למודיעין הקרבי במרבית הצבאות המודרניים, והמאפיין אותו הוא התהליך הבסיסי המתחיל בפעולתו של מערך האיסוף האורגני בעוצבה. תיכנון האיסוף והפעלתו, עובר את תהליכי עיבוד הידיעות והערכתן ומסתיים בהצגת הנתונים למפקד ו"פגיעה במטרה".

על כל שלבי תהליך זה שלט עד כה קצין המודיעין של העוצבה, שעסק גם ב"צד הארגוני והמנהלתי, וגם בצד המבצעי. במילים אחרות קמ"ג העוצבה הפעיל במישרין את פעולות האיסוף בגורתו ושלט עליהן. הוא ביצע במקביל באופן אישי ובאמצעות מחלקתו את פעולות העיבוד וההערכה המודיעינית ואת פעולת הפצת הידיעות לגייסות, וכך הציג לפני מפקד העוצבה את תמונת המודיעין הדרושה לשם "פגיעה במטרה".

ההתפתחויות הטכנולוגיות וניצולן לצרכים הצבאיים, בצד יישום לקחי המלחמות האזוריות שלאחר מלחמת העולם השנייה הביאו להגברה משמעותית בפוטנציאל הייסוף האורגני ברמת העוצבה בשדה הקרב, הן כמותית והן איכותית. מצב זה בצד יתרוגותיו הברורים יצר מגבלה ותלות בכל הקשור ליכולתו של קמ"ג העוצבה לשלוט במערכת מורכבת זו ולתפעל אותה.

על מנת להמחיש את הבעיה נתבונן לדוגמה במערך איסוף אורגני בדיביזיה בצבא ארה"ב. מערך זה כולל מכ"מים קרקעיים, סנסורים (חיישנים) קרקעיים, האזנה טקטית נידת, חוקרי שבויים, מומחי מודיעין

טכני, יחידת סיור, ויחידת לוחמה אלקטרונית. בנוסף לרשימה מכובדת זאת תקבל הדיביזיה מטוסים קלים נושאי מכ"מים (מהוק).

מובן שכדי לארגן מערך מורכב זה ולתפעלו דרושה מפקדה של ממש וקשה להניח שמחלקת המודיעין הדיביזיונית עם קצין המודיעין בראשה, שהם גורם מטה בדיביזיה ועיסוקם העיקרי הוא בתחום העיבוד וההערכה, יוכלו למלא משימה זו. המודיעין בצבא ארה"ב, שכלל הנראה הבין את הבעיה, החל לאחזרה לגבש תפיסה ארגונית חדשה במודיעין הקרבי ברמת העוצבה. ביסודה של תפיסה זו מונח רעיון "הפרדת הרשויות" היינו הפרדה בין גורם המטה האחראי להערכת המודיעין, לבין גורם הפיקוד האחראי על ארגון מערך האיסוף בעוצבה ותיפעולו.

לתפיסה חדשה זו ניתן ביטוי באיחודן של כל מערכות האיסוף האורגניות והמתגברות בדיביזיה במסגרת גדודית בפיקוד מפקד גדוד הכפוף למפקד הדיביזיה ומונחה ע"י קצין המודיעין בדיביזיה. הגדוד ייקרא בשלב זה Combat Electronic—C.E.W.I.—Warfare and Intelligence. המבנה הבסיסי של הגדוד בשלב זה שעדיין אינו סופי הוא כמופיע בטבלה.

הגדוד במבנהו הנוכחי כולל כ-600 איש עם בעיות תחזוקה מסובכות של המערכות האלקטרוניות הרבות הנכללות בגורמי האיסוף המגוונים שבו.

אין ספק שמערך זה הוא מעבר ליכולת השליטה הישירה של מחלקת המודיעין הדיביזיונית וזאת גם מבלי לקחת בחשבון את האפשרויות הקיימות של תיגבור מגדוד דומה, המצוי גם ברמת הקורפוס.

גדוד זה כולל אמצעים נוספים שאינם מצויים בגדוד הדיביזיוני.

יתר על כן, הבעיה איננה רק בתחום קשיי השליטה על מערך האיסוף. יש לזכור כי הגידול בפוטנציאל האיסוף והשימוש בטכנולוגיה מתקדמת הנותנת פרטי מידע רבים מאוד, ובמהירויות גדולות שקציני המודיעין הקרבי לא הורגלו אליהן בעבר (מכ"מים, מזל"טים \* ואמצעים דומים אחרים) מעמידים במבחן קשה הן את מערך התקשורת שתפקידו להבטיח זרימה חופשית של הידיעות הגולמיות ממוקדי האיסוף למרכז העיבוד, וכן להבטיח את פעולתו של מערך העיבוד וההערכה עליו מוטל להתמודד בזמן אמת עם כמויות גדולות מאוד של ידיעות. בעיות התקשורת ובמיוחד אלה של מערך העיבוד וההערכה מחדדים עוד יותר את הצורך לשחרר את הקמ"ג העוצבתי ומחלקתו מהאחריות לתפעול המערך האיסופי על מנת לאפשר להם להתמודד עם משימתם העיקרית.

כאמור לעיל, ייעודו העיקרי של המודיעין הקרבי בשדה הקרב בעתיד הוא להבטיח את השגתם והצגתם של הנתונים שבתחום אחריותו, נתונים הדרושים ל"פגיעה במטרה", בזמן אמיתי. לשם כך חייבת המערכת המודיעינית בעוצבה למצות את כל הפוטנציאל הגלום בה. דבר זה ניתן יהיה להשיג רק על-ידי אירגון ותיפקוד נכון של כל מרכיביה. בנושא זה נראה לי רעיון "הפרדת הרשויות" היעד הארגוני העיקרי לפנינו ניצב המודיעין הקרבי.

\* מזל"ט — מטוס זעיר ללא טייס.

